

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1458/2022
25.10.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Надежде Видић, Мирјане Андријашевић и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство здравља, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, ради исплате потраживања, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 633/2022 од 02.03.2022. године, у седници одржаној 25.10.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 633/2022 од 02.03.2022. године, као о изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 633/2022 од 02.03.2022. године и пресуда Основног суда у Врању П1 461/21 од 24.11.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 461/2021 од 24.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име потраживања које има према Здравственом центру у Врању по решењу Основног суда у Врању Ии 3768/17 од 11.07.2017. године исплати на име дуга због неисплаћених трошкова превоза за долазак и одлазак са рада за период од марта 2013. године до новембра 2014. године појединачно опредељене износе са законском затезном каматом, све ближе наведено у овом ставу изреке и на име трошкова парничног поступка у предмету П1 568/16 у износу од 33.039,00 динара са законском затезном каматом на износ од 28.500,00 динара од 16.04.2017. године до исплате и трошкова извршног поступка у предмету Ии 376/17 у износу од 7.450,00 динара. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка плати 19.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 633/2022 од 02.03.2022. године, одбијена је, као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и предложио да се о ревизији одлучио као о изузетно дозвољеној на основу члана 404. ЗПП.

Чланом 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20, 10/23-други закон), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, у овом случају је потребно уједначавање судске праксе у погледу солидарне одговорности оснивача за дугове правних лица према којима се стечајни поступак не спроводи на основу члана 14. став 1. Закона о стечају („Службени гласник РС“, бр. 106/15 и 106/16), са којих разлога је одлучено као у ставу првом изреке, применом члана 404. став 2. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу у Здравственом центру Врање. Правноснажним решењем Основног суда у Врању Ии 3768/2017 од 11.07.2017. године одређено је извршење према Здравственом центру Врање, ради наплате главног дуга и трошкова извршног поступка, које спроводи јавни извршитељ у предмету Ии 1548/17, а поступак није окончан и извршни поверилац, овде тужилац своје потраживање није намирио. У поступку извршења у предмету Ии 1548/17 тужилац није наплатио своје потраживање, јер је рачун извршног дужника у блокади, према подацима Народне банке Србије почев од 11.05.2016. године, непрекидно укупно 1812 дана. Извршни поверилац је 12.08.2019. године поднео предлог за промену средстава извршења предлажући да се извршење спроведе на новчаном потраживању извршног дужника, о ком предлогу није одлучено. На основу налаза и мишљења судског вештака утврђено је да се Здравствени центар Врање у највећем обиму (претежно) финансира из уступљених јавних прихода, тј. из средстава добијених од стране Републичког фонда за здравствено осигурање – Филијале у Врању и то процентуално у 2018. години РФЗО 96,60 %, буџет РС 1,28 %, остали извори 2,12 %, у 2019. години РФЗО 91,77 %, буџет РС 6,96 %, остали извори 1,27 % и у 2017. години РФЗО 97,86 %, буџет РС 0,94 % и остали извори 1,21 %.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили, као неоснован тужбени захтев тужиоца, са образложењем да би до испуњености услова за солидарну одговорност оснивача дошло тек у ситуацији ако запослени у извршном поступку не би могао да наплати своје потраживање, односно уколико наступи један од разлога прописаних чланом 129. став 1. тачка 4. и 6. Закона о извршењу и

обезбеђењу, ако странка која је правно лице престане да постоји, а нема правног следбеника или ако је извршење постало немогуће или не може да се спроведе из других разлога у ком случају се по службеној дужности обуставља извршни поступак, што овде није случај, јер извршни поступак против извршног дужника Здравственог центра Врање још увек је у току, пошто нису исцрпљена сва могућа средства извршења. При томе су сматрали да сама чињеница да је рачун основног субјекта над којим се не спроводи стечај дужи период у блокади да не доводи аутоматски до примене члана 14. став 1. Закона о стечају и стим у вези одговорности тужене.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право, због чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

Одредбом члана 14. став 1. Закона о стечају, прописано је да се стечајни поступак не спроводи према Републици Србији, аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, фондовима и организацијама обавезног пензијског, инвалидског, социјалног и здравственог осигурања, правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, а које се искључиво или претежно финансирају кроз уступљене јавне приходе или из републичког буџета односно буџета аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, Народној банци Србије, Централном регистру, депоу и клирингу хартије од вредности, јавним агенцијама. За обавезе правног лица над којим се, у складу са ставом 1. овог члана закона, не спроводи стечајни поступак, солидарно одговарају његови оснивачи односно власници као и чланови и акционари (став 3).

Солидарност дужника прописана је чланом 414. Закона о облигационим односима, тако што сваки дужник солидарне обавезе одговара повериоцу за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење од кога хоће све док не буде потпуно испуњена, али кад један дужник испуни обавезу, она престаје и сви се дужници ослобађају (став 1).

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је поверилац потраживања које има према дужнику Здравственом центру Врање, чији рачун је у блокади непрекидно 1812 дана, над којим се стечајни поступак не спроводи, а чији је оснивач Република Србија и који се претежно финансира из Републичког фонда за здравствено осигурање. Солидарна одговорност оснивача за обавезе правног лица чији је оснивач, постоји на основу члана 14. став 3. Закона о стечају, у случају постојања материјално-правних услова за отварање стечајног поступка, што је између осталог и трајнија неспособност дужника за плаћање, а према утврђеном чињеничном стању таква трајнија неспособност плаћања Здравственог центра Врање постоји. Стога су нижестепени судови погрешно применили материјално право, када су закључили да је услов за одговорност тужене окончање извршног поступка, односно његова обустава из разлога прописаних чланом 129. став 1. тачка 4. и 6. Закона о извршењу и обезбеђењу.

С обзиром на то да је због погрешне примене материјалног права, чињенично стање остало непотпуно утврђено, јер нижестепени судови нису оценили приговор застарелости који је тужена истакла у одговору на тужбу, то је Врховни суд применом члана 416. став 2. ЗПП укинуо нижестепену пресуду и предмет вратио првостепеном

суду на поновно суђење, а сагласно члану 165. ЗПП укинута је и одлука о трошковима поступка.

У поновном поступку, првостепени суд ће употпунити чињенично стање у погледу оцене приговора застарелости тужиачевог потраживања, након чега ће, имајући у виду правно становиште Врховног суда исказано у овом решењу, правилном применом материјалног права донети на закону засновану одлуку о тужбеном захтеву, као и о захтевима странака за накнаду трошкова поступка која зависи од исхода спора.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**